Steve Jobs od Waltera Isaacsona

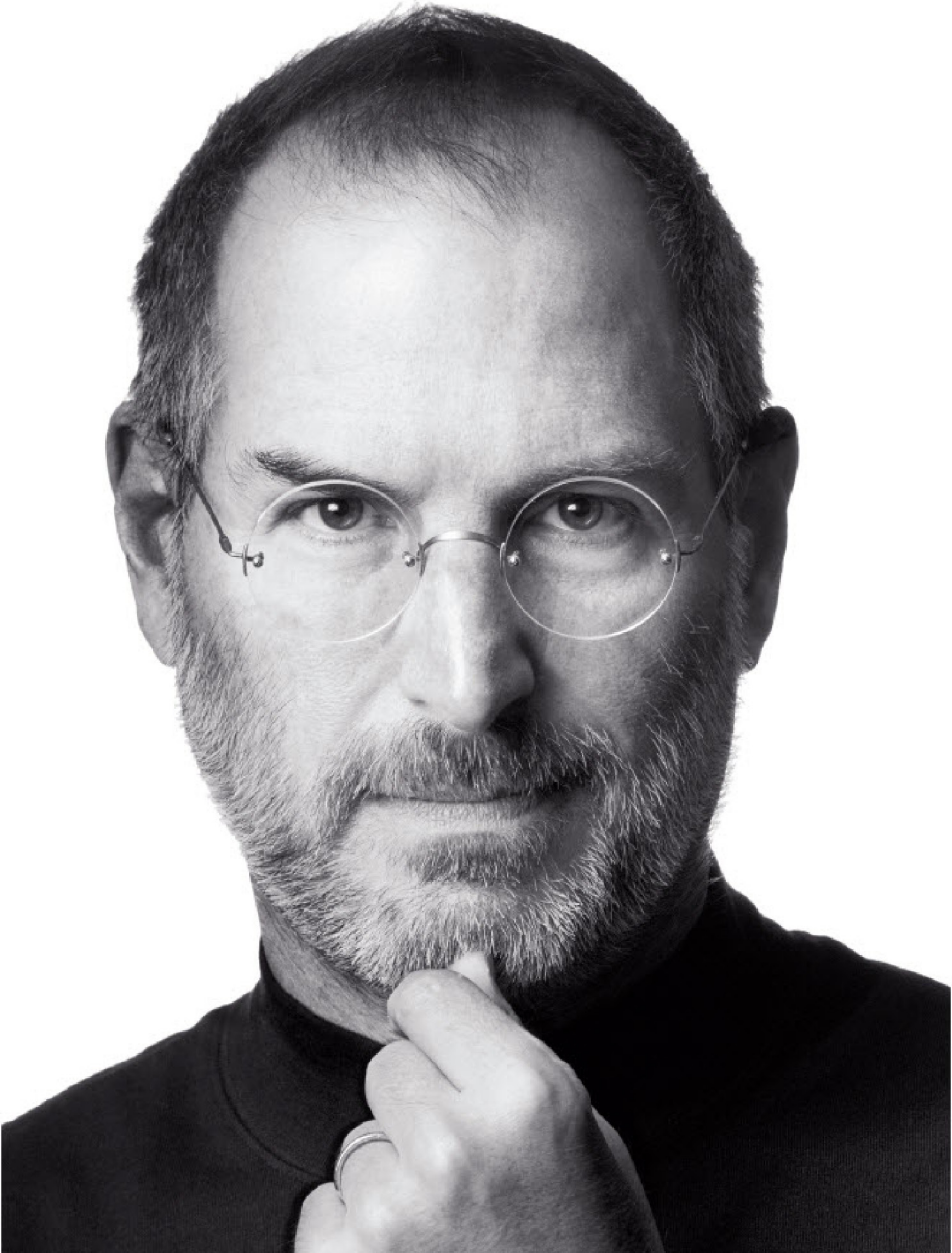

Motto:

Lidé, kteří jsou natolik šílení,
aby si mysleli, že mohou změnit svět,
to opravdu dokážou.

STEVE JOBS

WALTER
ISAACSON

PRÁH

Copyright © Walter Isaacson, 2011
All rights reserved.
Translation © Dana Šimonová (kapitoly 1–25),
Bronislava Bartoňová (kapitoly 26–41)
Front cover: Photograph by Albert Watson
Back cover: Photography by Norman Seeff

ISBN 978-80-7252-352-8

OBSAH

ÚVOD
iSteve – 12

KAPITOLA PRVNÍ
Dětství – 19

KAPITOLA DRUHÁ
Podivná dvojice – 41

KAPITOLA TŘETÍ
Výpadek – 53

KAPITOLA ČTVRTÁ
Atari a Indie – 67

KAPITOLA PÁTÁ
Apple I – 83

KAPITOLA ŠESTÁ
Apple II – 101

KAPITOLA SEDMÁ
Chrisann a Lisa – 117

KAPITOLA OSMÁ
Xerox a Lisa – 125

KAPITOLA DEVÁTÁ
Akciový trh – 137

KAPITOLA DESÁTÁ
Zrození MacIntoshe – 145

KAPITOLA JEDENÁCTÁ
Oblast zkreslené reality – 155

KAPITOLA DVANÁCTÁ
Design – 163

KAPITOLA TŘINÁCTÁ
Sestavení MacIntoshe – 175

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ
Na scénu vstupuje Sculley – 191

KAPITOLA PATNÁCTÁ
Zahájení prodeje – 203

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ
Gates a Jobs – 217

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ
Ikaros – 229

KAPITOLA OSMNÁCTÁ
NeXT – 265

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ
Pixar – 297

KAPITOLA DVACÁTÁ
Správný chlapík – 311

KAPITOLA DVACÁTÁ PRVNÍ
Příběh hraček – 347

KAPITOLA DVACÁTÁ DRUHÁ
Druhý příchod – 359

KAPITOLA DVACÁTÁ TŘETÍ
Návrat – 373

KAPITOLA DVACÁTÁ ČTVRTÁ
Myslete jinak – 399

KAPITOLA DVACÁTÁ PÁTÁ
Tvůrčí principy – 413

KAPITOLA DVACÁTÁ ŠESTÁ
iMac – 423

KAPITOLA DVACÁTÁ SEDMÁ
Výkonný ředitel – 433

KAPITOLA DVACÁTÁ OSMÁ
Apple Store – 447

KAPITOLA DVACÁTÁ DEVÁTÁ
Digitální centrum – 459

KAPITOLA TŘICÁTÁ
iTunes Store – 479

KAPITOLA TŘICÁTÁ PRVNÍ
Milovník hudby – 499

KAPITOLA TŘICÁTÁ DRUHÁ
Přátelé Pixaru – 517

KAPITOLA TŘICÁTÁ TŘETÍ
Macintoshe 21. století – 537

KAPITOLA TŘICÁTÁ ČTVRTÁ
První kolo – 547

KAPITOLA TŘICÁTÁ PÁTÁ
iPhone – 563

KAPITOLA TŘICÁTÁ ŠESTÁ
Druhé kolo – 575

KAPITOLA TŘICÁTÁ SEDMÁ
iPad – 591

KAPITOLA TŘICÁTÁ OSMÁ
Nové boje – 613

KAPITOLA TŘICÁTÁ DEVÁTÁ
V nekonečnu – 629

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ
Třetí kolo – 643

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ PRVNÍ
Odkaz – 667

OSOBY ZMÍNĚNÉ V KNIZE

Al Alcorn, *hlavní inženýr v Atari, který navrhl Pong a zaměstnal Jobse*

Bill Atkinson, *jeden z prvních zaměstnanců Applu, který vyvinul grafiku pro Macintosh*

Gil Amelio, *v roce 1996 se stal výkonným ředitelem v Applu, koupil NeXT a přivedl Jobse zpět*

Chrisann Brennanová, *Jobsova přítelkyně na škole Homestead High, matka jeho dcery Lisy*

Lisa Brennan-Jobsová, *dcera Jobse a Chrisann Brennanové, narozená v roce 1978, Jobs se k ní zpočátku nehlásil*

Nolan Bushnell, *zakladatel Atari a pro Jobse vzor podnikatele*

Bill Campbell, *šéf odbytu při prvním Jobsově působení v Applu a po jeho návratu v roce 1997 člen správní rady a Jobsův důvěrník*

Edwin Catmull, *spoluzakladatel Pixaru a později výkonný vedoucí u Disneyho*

Lee Clow, *reklamní kouzelník, který stvořil pro Apple reklamu „1984" a pracoval pro Jobse tři desítky let*

Debora „Debi" Colemanová, *energická manažerka původního týmu Macu, která v Applu řídila výrobu*

Tim Cook, *spolehlivý, klidný vedoucí pracovník, kterého Jobs přijal v roce 1998*

Eddy Cue, *šéf internetových služeb v Applu, Jobsův zástupce při jednání s jinými společnostmi*

Andrea „Andy" Cunninghamová, *publicistka ve firmě Regise McKenny, která pro Jobse psala v raných letech Macintoshe*

Michael Eisner, *výkonný ředitel u Disneyho, tvrdý vyjednavač, který uzavřel smlouvu s Pixarem a potom se střetl s Jobsem*

Larry Ellison, *výkonný ředitel firmy Oracle a Jobsův osobní přítel*

Tony Fadell, *mladý inženýr, který přišel do Applu v roce 2001 a vyvinul iPod*

Scott Forstall, *šéf softwaru mobilních zařízení v Applu*

Robert Friedland, *student vysoké školy Reed, majitel jablečné farmy a vyznavač východní filozofie, který Jobse ovlivnil; nakonec řídil důlní společnost*

Jean-Louis Gassée, *manažer Applu ve Francii, který převzal divizi Macintoshe, když byl Jobs v roce 1985 odstaven*

Bill Gates, *další zázračné počítačové dítě, narozen v roce 1955*

Andy Hertzfeld, *hravý, přátelský softwarový inženýr a Jobsův kamarád v původním týmu Macu*

Joanna Hoffmanová, *členka původního týmu Macu, která stála Jobsovi po boku*

Elizabeth Holmesová, *přítelkyně Daniela Kottkeho v Reedu a účetní Applu v jeho počátcích*

Rod Holt, *marxista a náruživý kuřák, přijatý Jobsem v roce 1976, elektroinženýr v týmu Apple II*

Kobun Chino, *mistr soto zenu v Kalifornii, který se stal Jobsovým duchovním učitelem*

Robert Iger, *nahradil Eisnera jako výkonný ředitel u Disneyho v roce 2005*

Jonathan „Jony" Ive, *šéf oddělení designu v Applu, který se stal se Jobsovým partnerem a důvěrníkem*

Abdulfattah „John" Jandali, *vysokoškolský student ve Wisconsinu, syrského původu, biologický otec Steva Jobse a Mony Simpsonové; později pracoval jako manažer stravování v boomtownském kasinu poblíž Rena*

Clara Hagopian Jobsová, *dcera arménských imigrantů, která si v roce 1946 vzala Paula Jobse; v roce 1955 spolu adoptovali Steva brzy po jeho narození*

Erin Jobsová, *klidná, vážná, prostřední dítě Steva Jobse a Laurene Powellové*

Eve Jobsová, *energická, jiskřivá, nejmladší dítě Steva Jobse a Laurene Powellové*

Patty Jobsová, *adoptovaná Paulem a Clarou Jobsovými dva roky po adopci Steva*

Paul Reinhold Jobs, *ve Wisconsinu narozený námořník pobřežní služby, který si spolu s manželkou Clarou adoptoval v roce 1955 Steva*

Reed Jobs, *nejstarší dítě Steva Jobse a Laurene Powellové s otcovým šarmem a matčinou srdečností*

Ron Johnson, *zaměstnán v roce 2000 Jobsem, aby vytvořil síť obchodů Applu*

Jeffrey Katzenberg, *vedoucí studia Walta Disneyho, který se pohádal s Eisnerem a v roce 1994 rezignoval; stal se spoluzakladatelem studia Dream Works SKG*

Daniel Kottke, *nejbližší Jobsův přítel během studia na vysoké škole Reed, který s ním putoval do Indie; jeden z původních zaměstnanců Applu*

John Lasseter, *spoluzakladatel a kreativní síla v Pixaru*

Dan'l Lewin, *marketingový vedoucí v Applu a potom také v NeXTu u Jobse*

Mike Markkula, *první velký investor a předseda Applu, pro Jobse otcovský přítel*

Regis McKenna, *majitel PR agentury, mistr ve svém oboru, který na počátku Jobsovi pomáhal a zůstal pro něj něčím jako guru*

Mike Murray, *marketingový ředitel v původním týmu Macintoshe*

Paul Otellini, *výkonný ředitel Intelu, který pomohl při výměně procesoru v Macintoshi, ale nedostal zakázku pro iPhone*

Laurene Powellová, *inteligentní a veselá absolventka Pennsylvánské univerzity, poté nastoupila ke Goldmanu Sachsovi, nakonec se ocitla na Stanfordu, Jobse si vzala v roce 1991*

Arthur Rock, *legendární technologický investor, člen správní rady v původním Applu, pro Jobse otcovská postava*

Jonathan „Ruby“ Rubinstein, *pracoval s Jobsem ve firmě NeXT, v roce 1997 se stal hlavním inženýrem hardwaru v Applu*

Mike Scott, *přivedl ho Markkula v roce 1977, aby se stal prezidentem Applu a pokusil se krotit Jobse*

John Sculley, *výkonný ředitel PepsiCo, kterého Jobs přetáhl v roce 1983, aby se stal výkonným ředitelem Applu; v roce 1985 se s Jobsem utkal a odstranil ho z vedení Applu*

Joanne Schieble Jandali Simpsonová, *narozená ve Wisconsinu, biologická matka Steva Jobse, kterého dala k adopci, a Mony Simpsonové, kterou vychovala*

Mona Simpsonová, *Jobsova biologická sestra; své příbuzenství objevili v roce 1986 a stali se přáteli; napsala romány o životě své matky (Všude, jen ne tady), Jobse a jeho dcery Lisy (Správný chlapík) a svého otce Abdulfattaha Jandaliho (Ztracený otec)*

Alvy Ray Smith, *spoluzakladatel Pixaru, který se střetl s Jobsem*

Burrell Smith, *milý, chytrý programátor v původním týmu Macu, u něhož byla v devadesátých letech diagnostikována schizofrenie*

Avadis „Avie“ Tevanian, *pracoval s Jobsem a Rubinsteinem ve firmě NeXT, v roce 1997 se stal softwarovým inženýrem v Applu*

James Vincent, *hudbymilovný Brit, mladší partner – spolu s Leem Clowem a Duncanem Milnerem – reklamní agentury pracující pro Apple*

Ron Wayne, *poznal se s Jobsem v Atari, nejdřív se stal partnerem Jobse a Wozniaka v začínajícím Applu, ale nemoudře se rozhodl, že se své pozice vzdá*

Stephen Wozniak, *hvězdný elektronický génius v Homestead High; Jobs přišel na to, jak vyrábět a prodávat jeho obdivuhodné základní desky*

iSTEVE

Jak vznikla tato kniha

Na začátku léta 2004 mi zatelefonoval Steve Jobs. Jeho přátelství v průběhu let pokaždé zesílilo, když uváděl na trh nějaký nový produkt a potřeboval se dostat na obálku časopisu *Time* nebo do televize CNN, kde jsem pracoval. Ale jakmile už jsem tam nebyl zaměstnán, moc často jsem o něm neslyšel. Dlouze jsme hovořili o Aspenském institutu, kde jsem nedávno začal pracovat. Pozval jsem ho, aby nám udělal přednášku na letním soustředění v Coloradu. Prohlásil, že rád přijede, i když ne proto, aby tam vystoupil. Místo toho se chtěl se mnou projít a popovídat si.

To mi připadalo trochu divné. Tehdy jsem ještě nevěděl, že dlouhé procházky vnímá jako dobrou kulisu k vážnému rozhovoru. Ukázalo se, že chce, abych napsal jeho životopis. Nedávno jsem vydal biografii Benjamina Franklina a psal jsem další o Albertu Einsteinovi. Hned mě napadla napůl humorná úvaha, jestli se považuje za přirozeného pokračovatele těchto dvou velikánů. Byl jsem si jistý, že je teprve v polovině své pozoruhodné kariéry, kterou čekají ještě mnohé vrcholy i pády, a proto jsem ho odmítl. Ještě ne, prohlásil jsem. Možná tak za deset nebo dvacet let, až půjde na odpočinek.

Znal jsem ho od roku 1984, kdy přišel do budovy vydavatelství Time-Life na Manhattanu, aby poobědval s redaktory a vychválil svůj nový Macintosh. Už tehdy se choval nedůtklivě a slovně napadl jednoho redaktora týdeníku *Time,* že mu ublížil svým článkem, v němž toho o něm odhalil příliš mnoho. Ale když jsem s ním mluvil později, byl jsem zcela unesen – jako mnozí jiní přede mnou – energií, která z něj velice intenzivně vyzařovala. Zůstali jsme ve spojení, dokonce i když byl vyšachován z Applu. Jakmile měl něco nového k předvedení – počítač NeXT nebo film Pixar – zavolal mi. Pozval mě do sushi restaurace v dolní části Manhattanu a vysvětlil mi, že právě uvádí na trh to nejlepší, co kdy vytvořil. Měl jsem ho rád.

Když se znovu dostal na trůn v Applu, dali jsme ho na obálku časopisu *Time*. Brzy potom mi začal nabízet své nápady do série článků o nejvlivnějších lidech století. Jobs tehdy spustil kampaň „Myslete jinak" s fotografiemi stejných lidí, o nichž jsme chtěli psát i my. Fascinovalo ho vyhodnocování jejich vliv na historii lidstva.

Poté co jsem odmítl sepsat jeho životopis, jsem o něm slýchal jen čas od času. Jednou jsem mu poslal e-mail, abych se ho zeptal, jestli má pravdu moje dcera, že logo Applu bylo vytvořeno na počest Alana Turinga, britského průkopníka počítačové vědy, který za války odhalil německé šifrové kódy a nakonec spáchal sebevraždu tím, že si kousl do jablka napuštěného kyanidem. Odpověděl, že by si přál, aby na to tehdy pomyslel, ale že to tak nebylo. Začali jsme si psát o počátcích Applu a já jsem si uvědomil, že sbírám všechny detaily o tomto tématu čistě pro případ, že bych se nakonec k napsání jeho biografie opravdu rozhoupal. Když vyšel Einsteinův životopis, přijel Jobs na křest této knihy do Palo Alto. Vzal si mě tam stranou, aby mi znovu přednesl svůj návrh, že i on by byl dobrým námětem pro knihu.

Jeho vytrvalost mě udivila. Bylo známé, že si hlídá svoje soukromí, a já jsem neměl důvod se domnívat, že by někdy četl některou mou knihu. Možná že někdy v budoucnu, odpověděl jsem jako obvykle.

Ale v roce 2009 na mě manželka bez obalu vybafla: „Jestli chceš někdy napsat knihu o Stevovi, měl bys raději začít hned." Jobs si právě vzal druhou zdravotní dovolenou. Když za mnou přišel s první žádostí o napsání životopisu, netušil jsem, že je nemocný. Žena odvětila, že to nevěděl téměř nikdo. Jobs mi zavolal těsně předtím, než šel na operaci zhoubného nádoru. Manželka mi pak vysvětlila, že to stále ještě drží v tajnosti.

Tehdy jsem se rozhodl, že tu knihu napíšu. Jobs mě překvapil, protože mi okamžitě oznámil, že nechce mít dokonce ani právo na předběžné čtení. „Je to tvoje kniha," prohlásil. „Nechci ji předem ani vidět." Ale v pozdním podzimu se mi zdálo, že má ohledně spolupráce nějaké postranní myšlenky. To jsem však nevěděl, že se u něj objevily další komplikace s rakovinou.

Potom mi znenadání zavolal na Silvestra 2009. Byl doma v Palo Alto pouze se svou sestrou, spisovatelkou Monou Simpsonovou. Manželka a tři děti si zajely nakrátko zalyžovat, ale on nebyl dost zdravý na to, aby mohl jet s nimi. Měl vzpomínkovou náladu, a tak si se mnou povídal víc než hodinu. Začal vyprávěním, jak chtěl sestrojit frekvenční měřič, když mu bylo dvanáct, a jak už si tehdy dokázal najít v telefonním seznamu Billa Hewletta, zakladatele firmy Hewlett-Packard, a zavolat mu, aby ho požádal o součástky. Pak prohlásil, že nejvíc nových věcí vymyslel za posledních dvanáct let po svém návratu do Applu. Ale důležitější pro něj bylo vybudovat to, co se povedlo Hewlettovi. Ten se svým přítelem Davidem Packardem vytvořil tak inovativní firmu, že je oba přežila.

„Jako kluk jsem si o sobě vždycky myslel, že spíš tíhnu k humanitním předmětům, ale měl jsem taky rád elektroniku," připustil. „Potom jsem si přečetl, jak Edwin Land z Polaroidu oceňuje lidi, kteří stojí na průsečíku humanitních a přírodních věd, a rozhodl jsem se, že bych chtěl být právě takovým člověkem." Vypadalo to, jako by mi přednášel náměty pro svůj životopis (a aniž to tušil, právě toto téma pro mě bylo

velice závažné). Kreativita, která vzniká, když se v jediné silné osobnosti zkombinuje cit pro humanitní i přírodní vědy, byla právě to, co mě nejvíc zaujalo v životopisech Franklina i Einsteina, neboť si myslím, že to bude klíčem k vytvoření nové ekonomiky 21. století.

Zeptal jsem se Jobse, proč to mám být právě já, kdo má napsat jeho biografii. „Myslím, že umíte lidi dobře rozpovídat," odtušil. To byla nečekaná odpověď. Věděl jsem, že budu muset vyzpovídat spoustu lidí, které vyhodil z práce, využil, opustil nebo jinak naštval, a bál jsem se, že mu nebude příjemné se pak se mnou dál stýkat. A opravdu se poněkud stáhl do sebe, když se mu doneslo, které lidi jsem zpovídal. Ale po dvou měsících začal sám různé lidi povzbuzovat, aby si se mnou promluvili, i když to třeba byli jeho soupeři, nebo ženy, s nimiž kdysi chodil. Ani se nesnažil vytýčit nějaké hranice, za něž bych se neměl dostat. „Udělal jsem hodně věcí, na něž nejsem pyšný, jako když jsem přivedl svou přítelkyni ve třiadvaceti letech do jiného stavu, ani jak jsem se s tím potom vypořádal," přiznal se. „Ale nemám ve skříni žádné kostlivce, kteří by nesměli ven."

Nakonec jsem s ním udělal kolem čtyřiceti rozhovorů. Některé proběhly formálně v jeho obývacím pokoji v Palo Alto, jiné jsme uskutečnili za dlouhých procházek či projížděk nebo po telefonu. Během toho roku a půl byl postupně stále otevřenější a dostával se ke stále intimnějším věcem, ačkoli jsem časem zjistil, že jeho původní kolegové z Applu nazývali jeho chápání reality oblastí deformace. Někdy to bylo nevinné selhání paměti, jak se to stává nám všem, jindy si přestylizoval realitu jak pro mě, tak pro sebe. Abych jeho příběh vyslechl z různých úhlů pohledu a získal nad ním nadhled, vyzpovídal jsem víc než sto jeho přátel, příbuzných, konkurentů, soupeřů i kolegů.

Jeho manželka Laurene, která mu s tím projektem pomáhala, také nepřišla s žádnými zákazy či kontrolou, ani nechtěla předem vidět to, co vydám. Vlastně mě ze všech sil povzbuzovala, abych psal pravdivě o jeho selháních stejně jako o jeho síle. Mohu o ní prohlásit, že

je jedním z nejchytřejších lidí stojících pevně na zemi, jaké jsem kdy potkal. „Některé stránky jeho života i osobnosti jsou velice spletité, to je pravda," řekla mi hned na začátku. „Ale neměl byste je vylepšovat. On je v jádru dobrý a jeho životní příběh je velice pozoruhodný, takže bych byla ráda, aby bylo vše vypovězeno pravdivě."

Nechám na čtenáři, aby posoudil, jestli jsem v této snaze uspěl. Určitě se v tom dramatu najdou herci, kteří si pamatují některé události odlišně nebo si pomyslí, že jsem se někdy také chytil do jeho zkreslené reality. Něco podobného se mi stalo, už když jsem psal knihu o Henrym Kissingerovi, která byla do jisté míry dobrou průpravou na tento projekt. Zjistil jsem, že Jobs v lidech vyvolává tak silné pozitivní či negativní emoce, že se při setkáních s nimi často objevoval problém rozporuplných interpretací určité události. Udělal jsem, co jsem mohl, abych udržel konfliktní informace v rovnováze a abych jasně ozřejmil zdroje, které jsem použil.

Tato kniha pojednává o životě plném vrcholů i pádů a o pronikavě intenzivní osobnosti tvořivého podnikatele, jehož vášeň pro dokonalost i jeho železné odhodlání způsobily revoluci v šesti oblastech lidské činnosti: v osobních počítačích, kresleném filmu, hudbě, telefonech, počítačových tabletech a v digitálním publikování. Mohli bychom možná dodat i sedmý: maloobchodní prodej, kde Jobs sice nezpůsobil revoluci, ale značně ho předělal. Vytvořil také způsob pro nové obchodování s pomocí digitálního obsahu založeného na různých aplikacích spíše než na webových stránkách. Během celé té doby nejen že vyráběl převratné nové produkty, ale napodruhé také vytvořil silnou firmu, tak prostoupenou jeho DNA, že je plná tvořivých designérů a nápaditých inženýrů, kteří ponesou jeho vize dál.

Doufám, že tato kniha je také o novátorství. V době, kdy Spojené státy hledají cesty, jak se udržet na vrcholu inovačních snah, a kdy se společnosti po celém světě snaží vybudovat kreativní ekonomiku digitálního věku, stojí Jobs v popředí jako nejvyšší ikona představivosti

a vynalézání stále nových a dokonalejších věcí. Poznal, že nejlepší způsob, jak v 21. století stvořit trvalé hodnoty, je ve spojení kreativity a technologie, proto vybudoval firmu, kde se nové zdroje představivosti kombinují s pozoruhodnými technickými počiny. On i jeho kolegové z Applu byli schopni uvažovat jinak. Dodávali na trh nejen skromné novinky vytvořené v expertních skupinách, ale i celé nové přístroje a služby, o nichž ani spotřebitelé do té doby nevěděli, jak moc je potřebují.

Nebyl ideálním šéfem ani člověkem stvořeným pro napodobení. Sám byl hnán démony a lidi kolem sebe doháněl k zuřivosti a zoufalství. Ale jeho osobnost, vášně i výrobky se doplňovaly tak vhodně, jako je tomu i u hardwaru a softwaru Applu, které tvoří součást integrovaného systému. Jeho příběh je jak poučný, tak varující, plný lekcí o novátorství, vůdcovství a hodnotách.

Shakespearův Jindřich V., příběh o sveřepém a nezralém princi Halovi, který se stal vášnivým i citlivým, otrlým i sentimentálním, inspirativním i chybujícím králem, začíná nabádáním: „Ach, múzo ohně, která může vystoupat až k nejjasnějšímu nebi objevů." Princ Hal to měl jednoduché, musel se vyrovnat pouze s dědictvím po svém otci. Pro Steva Jobse začíná vzestup k nejjasnějšímu nebi objevů příběhem o dvou rodičovských párech a o tom, jak vyrůstal v údolí, kde právě zjistili, jak přeměnit silikon ve zlato.

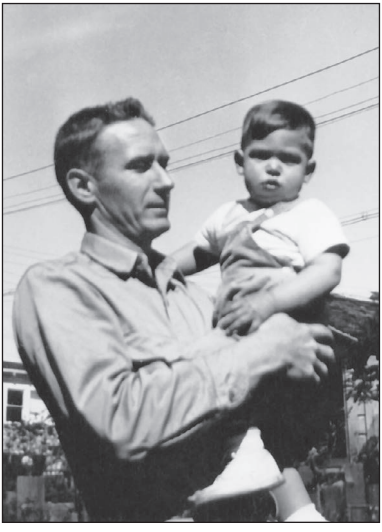

Paul Jobs se Stevem, 1956

Dům Jobsových v Sunnyvale s garáží, kde se zrodil Apple

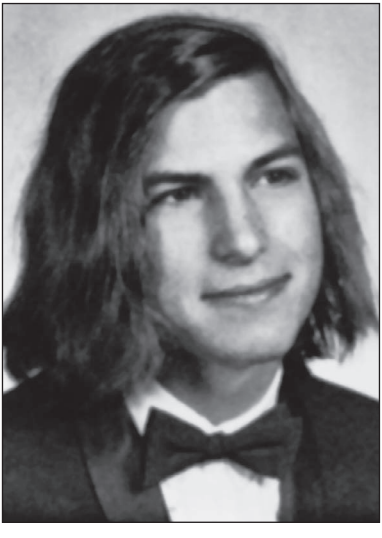

Maturitní fotografie ze školy Homestead High, 1972

Školní žertík s podpisem autorů SWAB JOB

KAPITOLA PRVNÍ

DĚTSTVÍ

Opuštěný a vybraný

Adopce

Když byl Paul Jobs po druhé světové válce demobilizován z pobřežní stráže, uzavřel se svými kolegy sázku. Připluli právě do San Franciska, kde byla jejich loď vyřazena z provozu, a Paul se vsadil, že si do dvou týdnů najde manželku. Jobs byl urostlý tetovaný lodní mechanik a trochu se podobal Jamesi Deanovi. Clara Hagopianová, veselá dcera arménských imigrantů, však svolila ke schůzce s ním ne kvůli jeho vzhledu, ale protože on a jeho přátelé měli na rozdíl od party, s níž si chtěla původně vyrazit, k dispozici auto. O deset dní později, v březnu 1946, se Paul s Clarou zasnoubil, a vyhrál sázku. Bylo to šťastné manželství, které trvalo až do doby, kdy je po čtyřiceti letech rozloučila smrt.

Paul Reinhold Jobs vyrůstal na mléčné farmě ve wisconsinském Germantownu. Přestože jeho otec byl alkoholik a násilník, Paul byl pod svým svalnatým zevnějškem jemný a klidný člověk. Utekl ze střední školy, toulal se po středozápadě Spojených států a pracoval na různých místech jako mechanik. V devatenácti letech nastoupil k pobřežní stráži, kam ho vzali, ačkoli neuměl plavat. Dostal se na palubu americké lodě

Meigs a většinu války strávil tím, že vozil do Itálie vojáky pro generála Pattona. Za dobrou práci strojníka a topiče získal ocenění, ale protože se občas dostal do menších problémů, nebyl nikdy povýšen a zůstal prostým námořníkem.

Clara se narodila v New Jersey. Její rodiče tam přistáli po útěku z Arménie před Turky. Později se přestěhovali do Mission District v San Francisku, kde Clara vyrůstala jako dítě. V duši střežila tajemství, s nímž se málokomu svěřila: byla předtím už jednou vdaná, avšak její manžel padl ve válce. Na první schůzce s Paulem Jobsem byla připravená začít nový život.

Jako mnozí jiní lidé, kteří prožili válku, i ona během ní zažila dost nejistoty, takže když válka skončila, nepřála si nic jiného než se usadit, založit rodinu a vést klidný život. Novomanželé měli málo peněz, takže se přestěhovali do Wisconsinu a několik let žili na farmě u Paulových rodičů, poté pokračovali do Indiany, kde dostal Paul práci opraváře strojů u International Harvester. Jeho vášní se stala stará auta. Přivydělával si tím, že je ve volném čase kupoval, opravoval a prodával dál. Nakonec z práce odešel a věnoval se naplno prodeji aut.

Clara však milovala San Francisco a v roce 1952 přesvědčila manžela, aby se tam vrátili. Našli si byt v Sunset District u Tichého oceánu jižně od parku Golden Gate a Paul získal práci u jedné finanční společnosti. Vyměňoval zámky aut, jejichž vlastníci neplatili splátky půjček. Také stále kupoval, opravoval a prodával starší auta, a tak si slušně vydělával na živobytí.

V jejich životě však něco chybělo. Chtěli děti, ale Clara prodělala mimoděložní těhotenství a potom už děti mít nemohla. Proto si v roce 1955, po devíti letech manželství, začali hledat dítě k adopci.

Stejně jako Paul Jobs i Joanne Schiebleová pocházela z Wisconsinu, ze zemědělské rodiny s německými kořeny. Její otec Arthur Schieble se přistěhoval do okolí Green Bay, kde měli s manželkou farmu na chov norků.

Úspěšně si počínal i v dalších zaměstnáních, ať už šlo o prodej nemovitostí nebo o uměleckou fotografii. Byl velice přísný, zvlášť co se týkalo vztahů jeho dcery. Stavěl se tvrdě proti její první lásce – umělci, a navíc nekatolíkovi. Proto nebylo divu, když jí pohrozil, že ji úplně vydědí, když se jako studentka Wisconsinské univerzity zamilovala do muslimského asistenta Abdulfattaha „Johna" Jandaliho pocházejícího ze Sýrie.

Jandali byl nejmladší z devíti dětí vážené syrské rodiny. Jeho otec vlastnil ropné rafinerie i rozsáhlé holdingové společnosti v Damašku a Homsu a jednu dobu zcela kontroloval ceny pšenice v kraji. Stejně jako rodina Schiebleových i Jandaliovi kladli velký důraz na vzdělání. Po celé generace odjížděli členové rodiny za vzděláním do Istanbulu nebo na pařížskou Sorbonnu. Abdulfattaha Jandaliho poslala rodina do jezuitské koleje, přestože byl muslim. Získal titul bakaláře na Americké univerzitě v Bejrútu a poté odjel na magisterské studium na Wisconsinskou univerzitu. Později tam začal pracovat jako odborný asistent v oboru politických věd.

V létě 1954 odcestovala Joanne s Abdulfattahem do Sýrie. Dva měsíce strávili v Homsu, kde se dívka u jeho rodiny učila vařit syrská jídla. Když se vrátili do Wisconsinu, zjistila, že je těhotná. Oběma bylo třiadvacet let, ale rozhodli se, že se zatím nevezmou. Joannin otec v té době umíral a stále jí hrozil, že ji vydědí, pokud si Abdulfattaha vezme. V malé katolické komunitě nebylo snadné rozhodnout se pro potrat. A tak na počátku roku 1955 odcestovala Joanne do San Franciska a tam se svěřila do rukou laskavého doktora, který ubytovával neprovdané matky, odrodil jejich miminka a tiše je předal k adopci.

Joanne si vymínila jedinou podmínku: její dítě musí adoptovat vysokoškolsky vzdělaný manželský pár. Doktor domluvil adopci u jednoho právníka a jeho ženy. Ale když se chlapec 24. února 1955 narodil, vybraní manželé se rozhodli, že chtějí holčičku, a od adopce couvli. Tak se stalo, že se chlapeček nestal synem právníka, ale muže s nedokončeným středním vzděláním a s vášní pro mechaniku a ženy, jež byla „solí

země“ a pracovala v knihkupectví. Paul a Clara pojmenovali své děťátko Steven Paul Jobs.

Stále tu však byl problém s Joanniným požadavkem, že noví rodiče jejího miminka mají mít vysokoškolské vzdělání. Když se dozvěděla, že syn byl umístěn u lidí, kteří ani nedokončili střední školu, odmítla podepsat dokumenty k adopci. Odkládala to celé týdny, dokonce i poté, co už se miminko zabydlelo v Jobsově domácnosti. Nakonec Joanne podlehla a podepsala, ovšem s podmínkou, že noví rodiče slíbí – a oficiálně se zavážou – že pro syna zřídí spořicí účet, aby měl později peníze pro studium na vysoké škole.

Byl tu ještě jeden důvod, proč Joanne váhala s podepsáním adoptivních dokumentů. Její otec se nacházel na pokraji smrti a ona měla v plánu vzít si Jandaliho hned po jeho skonu. Hýčkala si naději – později řekla své rodině, jak si v myšlenkách představovala –, že jakmile se vezmou, mohla by dostat své děťátko zpátky.

Nakonec to dopadlo tak, že Arthur Schieble zemřel v srpnu 1955, několik týdnů poté, co byla adopce právně stvrzena. Ještě v tom roce po Vánocích se Joanne a Abdulfattah Jandali vzali v katolickém kostele svatého Filipa apoštola v Green Bay. On v příštím roce dosáhl doktorského titulu v mezinárodní politice a poté měli další dítě – holčičku Monu. Joanne a Jandali se v roce 1962 rozvedli a Joanne se ponořila do snového a potulného života, který její dcera – z níž se stala známá spisovatelka Mona Simpsonová – popsala ve svém dojímavém románu *Anywhere But Here (Všude, jen ne tady).* Protože však Stevova adopce byla nezrušitelná, trvalo víc než dvacet let, než se opět všichni našli.

Steve Jobs věděl už od útlého věku, že je adoptovaný. „Mí rodiče o tom se mnou otevřeně mluvili,“ vzpomínal. Živě se mu vybavuje vzpomínka, jak v šesti nebo sedmi letech sedí na trávníku před domem a říká to holčičce, která bydlela naproti. „To znamená, že vlastní rodiče tě nechtěli?“ optalo se děvčátko. „Aaach! V hlavě mi zahřměl hrom,“ svěřil se Jobs.

„Vzpomínám si, jak jsem s pláčem běžel domů. A moji rodiče mě konejšili: ‚Ne, musíš to pochopit.' Vypadali velice vážně a hleděli mi do očí. ‚My jsme si tě zvlášť vybrali.' Oba rodiče mi to zopakovali. A kladli důraz na každé slovo."

Opuštěný. Vybraný. Zvláštní. Tyto pojmy se staly součástí toho, čím Jobs je a jak na sebe pohlíží. Jeho nejbližší přátelé si myslí, že vědomí toho, že byl hned po narození opuštěn, v něm zanechalo určité jizvy. „Myslím, že jeho touha kompletně ovládat všechno, co dělá, tryská přímo z jeho osobnosti i z faktu, že byl hned po narození opuštěn," prohlásil jeho dlouholetý kolega Del Yocam. „Chce řídit všechno ve svém okolí a v každém výrobku vidí jakousi rozšířenou část sebe sama." Greg Calhoun, který se sblížil se Stevem hned po vysoké škole, viděl další dopad tohoto faktu. „Steve mi hodně vykládal o tom, že ho po narození opustili rodiče, i o bolesti, kterou mu to způsobilo," vykládal. „Díky tomu se stal nezávislým. Následoval zvuk bubnu, který pocházel z jiného světa než z toho, do něhož se narodil."

Je zajímavé, že ve stejném věku (23) jako jeho biologický otec zplodil Jobs vlastní dítě a opustil ho stejně, jako rodiče opustili jeho. (Nakonec však za ně přijal zodpovědnost.) Matka tohoto dítěte Chrisann Brennanová říká, že fakt, že byl Jobs jako miminko nabídnutý k adopci, v něm zanechal „plno rozbitého skla", a že jí samotné to pomáhá při pochopení jeho chování. „Ten, který byl opuštěn, sám opustil své dítě." Andy Hertzfeld na začátku osmdesátých let s Jobsem úzce spolupracoval v Applu a je jedním z mála lidí, kteří zůstali v přátelském vztahu jak s Brennanovou, tak s Jobsem. „Zásadní otázka týkající se Steva zní, proč není schopen se vždy kontrolovat a proč je občas instinktivně krutý k některým lidem a tolik jim ubližuje," říká. „Podle mě je to kvůli tomu, že byl po narození opuštěn. Skutečným problémem Stevova života je fakt, že byl po narození nabídnutý k adopci."

Jobs to popírá. „Objevují se řeči, že jsem pracoval tak tvrdě, protože se mě rodiče po narození vzdali a já jsem chtěl být tak dobrý, aby si

přáli mít mě zpátky, i jiné podobné nesmysly, ale to je směšné," trvá na svém. „Vědomí, že jsem adoptovaný, ve mně mohlo vyvolat touhu po větší nezávislosti, ale já jsem si nikdy opuštěný nepřipadal. Vždycky jsem si však připadal zvláštní. Ten pocit ve mně vyvolali moji rodiče." Později se pokaždé naježil, když někdo nazval Paula a Claru Jobsovy jeho „adoptivními" rodiči nebo dával jinak najevo, že to nejsou jeho praví rodiče. „Byli to stoprocentní rodiče," tvrdí. A když mluví o svých biologických rodičích, bere to naopak zkrátka: „Byli pro mě spermatickou a vaječnou bankou – to není drsné, je to prostě fakt, byli takovou bankou, ničím víc."

Silicon Valley

Dětství, které Paul a Clara Jobsovi připravili svému novému synovi, bylo v mnoha ohledech stereotypem konce padesátých let. Když byly Stevovi dva roky, adoptovali si ještě holčičku Patty a o tři roky později se přestěhovali do rodinného domku na předměstí. Finanční společnost CIT, kde Paul pracoval, ho přesunula do pobočky v Palo Alto. Tam si nemohli dovolit bydlet, a proto se rodina usadila v levnějším městečku Mountain View ležícím od Palo Alto na jih.

Paul Jobs se pokusil předat synovi svou lásku k mechanice a autům. „Steve, tohle bude odteďka tvůj pracovní stůl," řekl mu a označil část svého pracovního stolu v jejich garáži. Jobs si pamatuje, jak na něj zapůsobilo otcovo nadšení pro řemeslo. „Myslel jsem, že táta má opravdu dobrý smysl pro design," poznamenal, „protože uměl sestrojit nebo vyrobit všechno, nač si vzpomněl. Když jsme potřebovali skříň, udělal skříň. Když stavěl plot kolem domu, dal mi kladivo, abych mohl pracovat spolu s ním."

Po padesáti letech plot stále ještě stojí a ohraničuje postranní a zadní část zahrady domu v Mountain View. Jobs mi ho ukázal, pohladil dře-